

DHAGHELOT
EN
MIDDELEEUWS VOOR BEGINNERS

Dhaghelot en Middeleeuws voor beginners

Door de poorten van de middeleeuwen

Deel I

Catharina van Ruijven

Inhoud

	DEEL I	9
1	Dhaghelot is braaf	11
2	De Federatie	13
3	Dhaghelot	13
4	Een Vedische gemeenschap	14
5	Het feest van de tiende maand	21
6	De Federatie	24
7	Ramses de Tweede, 1290-1223 v.Chr.	25
8	Dhaghelot in Tokio	33
9	Dhaghelot	34
10	Aboriginals	34
11	Dhaghelot en Da Vinci, 1452-1519	39
	DEEL II	45
12	Het oogstfeest	47
13	Homerus	49
14	Dhaghelot	53
15	Paris en Helena vluchten Sparta uit	53
16	Menaelas, de koning van Sparta	57
17	Palamedes en Odysseus	59
18	De trojaanse oorlog vindt plaats	61
19	De Federatie	64
20	Dhaghelot	64
21	Uit de Odyssee, het verhaal van Homerus gaat verder...	65
22	De Federatie	71
23	Paris en Helena vluchten naar de Seine	72
24	Dhaghelot	79
25	Vergilius	79
26	Vergilius schrijft over Aeneas	83
27	Etruriërs	90
28	Rome, de vlam van Vesta	91
29	De Federatie	94
30	Plinius	94
31	Dhaghelot en carnaval	98

32	Herodotus schrijft over de Etrusken in Volterra	100
33	Herodotus 480-429 v.Chr. begraven in Italië	108
34	Perzië en Cyrus, 572-529 v. Chr.	110

DEEL III 115

35	De Romeinse Historicus Tacitus, 55-108 n. Chr.	117
36	Koningin Boudika	118
37	Tacitus en de Teutonen rond het jaar 8 n. Chr.	120
38	Diocletianus, 258 n. Chr.	123
39	Keizer Constantijn de Grote, 288 tot 337 n. Chr. Hij introduceert godsdienstvrijheid bij wet	124
40	De Federatie	125
41	Keizer Julianus vaardigt tussen 360 en 362 n. Chr. een verbod uit op het christendom in het Oost-Romeinse Rijk	126
42	Keizer Theodosius 395-423 n. Chr. Het Oost en West-Romeinse rijk gaan definitief uit elkaar.	127
43	Dhaghelot en een bezoek van vrienden	129
44	Helvetie en de Romeinen	131

DEEL IV 135

45	Dhaghelot en zijn boze vrienden	137
46	Dhaghelot en de Kosmos: Baba Vanga, geb. 1923	138
47	Nostradamus 1555 n. chr.	140
48	Alarik, Rome valt in 476 n. Chr.	143
49	Geiserik, Rome en Carthago	151
50	Geiserik en Carthago	152
51	Rome, het jaar 477 n. Chr. Is het begin van de middeleeuwen	154
52	Italië, het Roomse Rijk	155
53	De Federatie	156
54	Theodorik de Grote leefde van 456 tot 526 n. Chr.	156
55	Dhaghelot	158
56	De Merovingers	159
57	De Federatie	166
58	Dhaghelot en het Forum Romanum volgens Plinius	166
59	Monniken als lekenbroeders in de Hollandse moeraslanden	170
60	Dhaghelot	178
61	De Federatie	179

62	De bisschop van Metz en Pepijn van Landen, zij zijn beiden overleden omstreeks 639 n. Chr.	179
63	Pepijn de Derde, de Korte, 751-768, de eerste hofmeier koning van alle Franken. Einde van het tijdperk van de Merovingers in 751 n. Chr.	182
	DEEL V	187
64	Karel de Grote, geb. 742, regeert van 768 tot 814	189
65	Dhaghelot	199
66	Lodewijk de eerste, de Vrome, regeert van 814 tot 840, verdrag van Verdun, 843 n. Chr.	200
67	Dhaghelot	202
68	Koning Karel ii, bekend als Karel de Kale, geb. 823 n. Chr. Regeerde van 843 tot 877	203
69	Frankrijk, Lodewijk de Stamelaar, regeert van 877 tot en met 879 n. Chr.	209
70	Frankrijk, Lodewijk de Vijfde regeert van 986-987	210
71	Bourgondië 932 n. Chr.	213
72	Dhaghelot	217
73	De Raad van Negen of de managers van de aarde	218
74	Dhaghelot op paardenreis	220
	DEEL VI	223
75	De wortels van de Capetingers, 350-400 n. Chr.	225
76	Einde van de Karolingers, de Capetingers regeren van 987-1328 n. Chr. Koning Hugo Capet regeert van 987 tot 996	227
77	Dhaghelot	232
78	Frankrijk, koning Robert de Tweede 996-1031	234
79	Henry de Eerste van Frankrijk, geboren in 1008, regeert van 1031 tot 1060	235
80	Willem de Veroveraar, koning van Engeland van 1066 tot 1087	242
81	Dhaghelot	243
	DEEL VII	245
82	Engeland, koning Willem II, regeerde van 1087 tot 1100	247
83	Engeland, Henry I, regeert van 1100 tot 1135 dochter Mathilde 1102-1167	247

84	Engeland, Stefan van Blois regeert van 1135-1154, chaos, strijd en anarchie	254
85	Frankrijk, Henry van Anjou, 1129-1189	256
86	Dhaghelot onderneemt een uitstapje naar een bibliotheek in Parijs	260
87	Frankrijk, Philippe de Eerste, geboren rond 1052, koning van 1060 tot 1108	263
88	De hertog van Aquitanië	265
89	Frankrijk: Lodewijk de Zesde, 1108 tot 1137	268
90	Frankrijk, Suger (1081-1151)	269
91	Frankrijk: Lodewijk de Zevende regeert van 1137 tot 1180, Helvetië en de kruistochten, scheiding Aleanore en Lodewijk	271
92	De Federatie	279
93	Dhaghelot	280
94	Engeland, koning Henry de Tweede, geb. 1133, regeert van 1154 tot 1189	280
95	Kruisridders door de paus opgericht in 1118	289
96	Dhaghelot	292
97	Joachim de Fiore, gestorven in 1202	293
98	Dhaghelot	297
99	De inquisitie	297
100	Dhaghelot	297
101	Engeland, Jan zonder land, regeert 1199 tot 1216	298
102	Jan zonder land en het kasteel te Chinon in Frankrijk	300
103	Dhaghelot	306

Deel I

1 Dhaghelot is braaf

Aan de einders van de lange tenen aan de voeten van de Himalaya hebben zich ver voor onze jaartelling stammen in een Vedische gemeenschap samengevoegd en wisten te overleven. Tot hoelang? Een ding is zeker: na 1500 v. Chr. heeft nooit meer iemand van deze Veden gehoord. Alles wat deze Vedische gemeenschap naliet aan de geschiedenis was van voor die tijd.

In dit vriendelijke dorp zorgen de bewoners voor elkaar, ze bewerken het land, ze brengen de kinderen naar schooltjes en wonen vergaderingen bij om de zorg voor elkaar goed te laten verlopen. De boerderijen en woningen hebben ze of zelf gebouwd of hun voorouders. Hier lopen paden naar de rivier en de bossen, naar de bergen en naar eindeloos onbewoond land. Achter een van die boerderijen met uitzicht op een grote tuin, met daarachter de bossen, heeft Dhaghelot zijn werkstoel vanuit zijn werkkamer op zijn terras gezet, onder het afdak, om bescherming tegen de zon te vinden en om buiten van zijn rust te kunnen genieten. Alleen in rust kan hij zijn ogen sluiten en in trans raken.

‘Enige kennis die me al werd opgediend tijdens mijn zeer korte reisjes naar een Europa, zichtbaar in de kosmos, maakt me steeds nieuwsgieriger,’ zegt Dhaghelot als hij in zijn tuin geniet van de frisse geuren van een bloemenzee. ‘Hoe iemand zijn vlees met een gouden mes snijdt, is niet voor iedereen interessant, maar als deze middeleeuwse man daarna door boosaardige roofridders achterna wordt gezeten en het land uitvlucht, wordt zo iemand interessant voor mij,’ voegt hij hier aan toe.

‘Hier ga ik nog eens een kijkje nemen,’ had hij gezegd, ‘over oorzaak en gevolg,’ maar plotseling kreeg hij alleen maar mist te zien.

‘Bij het begin beginnen,’ zei een waarschuwende stem vanuit het universum, gevolgd door een bezoekje van een gezant die plotseling vanuit het niets naast hem had gestaan.

‘Je bent brutaal,’ had Dhaghelot hem gezegd, ‘maar ik begrijp dit, je krijgt altijd je zin, ik zal bij het begin beginnen. Ik weet dat Europa nog niet bestaat, maar iedereen maakt wel eens een foutje, nietwaar?’

De alien was alweer verdwenen.

‘Voorlopig zal ik van dit ongerijmde boodschappenmannetje uit het universum geen hinder meer hebben, hij wijst me de weg. Het begin is ook interessant; alles rijmt daar nog, de logica van een verhaal klopt daar nog, dat is het mooie aan een drama of tragedie, als de dood een logisch gevolg blijkt te zijn van een oorzaak.’ Dhaghelot mijmert verder. ‘De hoofdrolspelers krijgen

daar, bij het begin, iets heroïsch, het heroïsche doet er toe, dit staat voorop, dan wordt het moorden een bijverschijnsel, en ja, iedereen kan zich vergissen. De oude volken, zij houden van logica, zonder reden wordt niet gedood. Dan zijn de bijverschijnsels, het doden, minder ernstig, de reden deed er toe. En iemand wordt een held. Ik zou dus niet naar de middeleeuwen moeten gaan, daar heerst iets waar nog geen woord voor uitgevonden is. Tragedie of drama passen hier niet in, misdaad is misschien het juiste woord. De misdaad lijkt daar steeds meer een constante en dominante te worden. Zoveel had ik al begrepen toen ik een galg zag staan en de taal er niet meer toe deed. Een Europa waar mensen zich er niet bij neer leggen dat woorden er niet meer toe doen om hen uit het ongerijmde te helpen, misschien is dat de tragiek, dan rijmt toch nog iets, dan krijgen gewone mensen iets heroïsch. Misschien wordt dat het mooie aan de middeleeuwen, dat burgers helden worden door er zelf ook maar op los te gaan hakken. Zonder woorden is toch een heroïek ontstaan die het ongerijmde weer terugbrengt naar iets wat rijmt. Europa moet het van slimme mensen hebben? Anders kan het daar nooit iets worden? We zullen zien,' zegt Dhaghelot.

Maar Dhaghelot kreeg met al zijn nieuwsgierigheid naar de middeleeuwen alleen nog maar mist te zien en hoorde een paar bekers tegen elkaar aan rammelen: 'Hij wijst me de weg, dat mannetje.'

Dhaghelot is tevreden, hij had nog snel een blik kunnen werpen op de locaties waar de eerste gletsjers zich langzaam terugtrekken, dat moest Luzern zijn. Het ijs begint te smelten, waar mensen zich nestelen en blij zijn beginnen vogels hun nest te bouwen onder de daken van nederzettingen. De temperatuur is gestegen, de boomgrens komt steeds hoger te liggen, maar die sfeer, daar draait alles om. De dikke mist voor zijn ogen had Dhaghelot belemmert hier stil te blijven staan. Op de planken in de keuken hoort hij het hele servies rammelen.

'Ik besef het, ik ga te ver, Europa bestaat nog niet. Europa bestaat in de cloud, in de kosmos, in het informatieveld, het Akhashaveld, waar alles opgeslagen ligt over heden, verleden en toekomst, maar dit is nog niet voor mij bestemd.'

De alien is alweer vertrokken.

Dhaghelot loopt de keuken in. Het rammelen van het servies hield daar op. 'Die bemoeial uit de ruimte, die mij ongenodigd komt bezoeken, die bevalt mij niet, hier wen ik niet goed aan. Op de planken staat alles nog op zijn plek, geen enkele scherf heeft zich op de vloer gemeld, dat zal zo blijven als ik braaf ben en me de weg laat wijzen.'

2 De Federatie

Athoum, de oppergod, is bijeen met zijn acht goden, ze vormen samen de Federatie, of de Raad van Negen. In het ruimteschip vliegen ze boven de aarde. Eensgezind is een beslissing genomen, zonder dat, de eensgezindheid, is geen beslissing mogelijk: 'Europa moet bevolkt worden met verstandige en slimme mensen. Europa zal klaar zijn om zijn eerste welbespraakte gasten te verwelkomen, de keuze is gemaakt,' zegt een manager. 'De uitgestrekte wouden, bossen, moerassen, bergen en ketens van ijs en ravijnen, de oevers van de rivieren, uitgestrekte vlaktes, de eindeloze en wild begroeide velden, alles in een eenzame isolatie van niemandsland, daar zullen de nieuwe bewoners ontvangen worden.'

Het ruimteschip keert terug naar de nevelen in het universum.

3 Dhaghelot

Dhaghelot probeert het later nog eens en werpt een blik in de informatie wolk in de kosmos. Aan de voet van de Alpen, in het kille Helvetië, het huidige Zwitserland, daar, langs de vruchtbare oevers, weiden en akkers, bekeren de eerste zwervers elkaar. 'Aan doden hebben we niets,' zeggen ze tegen elkaar, 'laten we samenwerken.' Hier worden mensen blij van, dat geeft kracht, ze gaan samenwerken. Verschillende stammen zijn het er unaniem over eens dat confrontaties beter vermeden kunnen worden, 'aangezien we elkaar nodig hebben'. De vogels hebben hun nesten inmiddels onder de daken gekozen, ze observeren terwijl de kinderen met blijdschap aan het spelen zijn. Hier hebben de eerste nomaden van diverse stammen hun thuis ontdekt, ver voor onze jaartelling. Zo zal het proces zich in heel Europa ontwikkelen. Eerst is er niets dan leegte, dan verschijnen groepjes mensen die zich vestigen en elkaar ondersteunen. Nederzettingen evolueren naar gehuchten, deze groeien uit tot dorpen en dorpen ontwikkelen zich tot steden. Deze ontwikkeling blijft in volle gang, de fundamenteen zijn gelegd. 'Een mooie toekomst voor de kinderen,' zo spreken mensen in gehuchten.

Dhaghelot ziet Druïden een hallucinerende soep bereiden voor de hongerige Romeinen. Maar waar kwamen deze mensen vandaan? Uit welke regio's kwamen hun voorouders? 'Dit ga ik te weten komen, de stem uit het Universum heeft gelijk, ik moet bij het begin beginnen,' zegt Dhaghelot.

Dhya is weer terug van het dans- en zangschooltje in het dorp. ‘Een pauze is voor ons beiden aangenaam, nietwaar Dhaghy?’ ze genieten een kruiden-thee op het terras van hun boerderij, terwijl de vage toppen van de Himalaya hen in de verte gadeslaan.

4 Een Vedische gemeenschap

Dhaghelot wandelt met vastberadenheid door het dorp waar hij woont. Wat hier gebeurt zou tenminste meer dan 1600 jaar v. Chr. hebben plaatsgevonden. Dat zijn stam en voorouders hier een nederzetting bouwden en daardoor een dorp ging groeien moet aan het redelijk vlakke terrein gelegen hebben. In de buurt van een rivier met omringende bossen, geuren van kruiden en struiken en vooral door een bijzondere sfeer tussen het vele groen en het uitzicht op de rivier besloot een nomadenvolk hier te blijven. ‘Wij zijn Veden,’ moesten deze eerste reizigers hebben gezegd. ‘Veni, Vedi, Vinci, kom, kijk en overwin. Vedi,’ zeiden ze, ‘kijk, hier blijven we.’

Dhaghelot heeft een helder beeld van de identiteit van het dorp en zichzelf: ‘Sindsdien waren we Veden en eren onze voorouders.’ Hij wandelt vastberaden verder door het dorp, ‘Hier krijg ik energie van,’ zegt hij, terwijl hij de pas erin zet om een stevige wandeling te maken en de geuren van het vele groen opsnuift. ‘Onze voorouders hebben ons iets van hun wijsheid doorgegeven, van de ene generatie op de andere, over hoe te overleven en hoe te profiteren van alles wat mensen vreugde kan brengen, wat de aarde en de kosmos schenkt.’

Dhaghelot wandelt verder. In deze afgelegen uithoek hebben deze eerste Veden zich ooit gevestigd. Dhaghelot kijkt naar de vele vruchten die aan de bomen en struiken hangen. Bij de rivier vol kronkels, meanders en vissen, omgeven door bossen en graslanden, stonden ooit zijn voorvaders te genieten van het gezang van de vogels en de vis die zij vingen. ‘Kijk eens, hoe mooi!’ moesten ze hebben gezegd als ze lange wandelingen maakten. De nederzetting ontwikkelde zich tot een middelgroot dorp, de jaren gingen voorbij, hier voelden mensen hun thuis. ‘Hier voel ik me thuis,’ aldus Dhaghelot.

Hij vervolgt zijn weg langs de woningen en volgt zijn gedachten: ‘De Vedische geschriften werden ooit, lang geleden, opgetekend door onze overgrootouders; deze oude schriften waren door wetenschappers uit het dorp geschreven, de kennis kregen ze van de goden, alles moest opgeschreven worden voor het nageslacht om te kunnen overleven. Wetenschappen in genees-

kunde, de flora en fauna, enorme hoeveelheden kennis over geneeskrachtige kruiden, de wetenschap van dans en muziek, van schei- en natuurkunde, van architectuur en bouwkunde, van astrologie en ruimtevaart, van zwaartekracht en hoe een ruimteschip te bouwen, hoe de geest gezond te houden en het lichaam, hoe men operaties kon verrichten, alles moest opgeschreven worden. Hier moeten meerdere stammen aan meegedaan hebben. De grote hoeveelheden geschriften werden veilig opgeborgen. Dhaghelot kent hun bestemming, ze zijn gevonden, eeuwen later zijn de veilig opgeborgen schriften gevonden op locaties die de rollen beschermden tegen alle soorten van invloeden van de natuur. Dit Vedisch geschrift kon niemand lezen, tot iemand dit in het Sanskriet kon vertalen. Deze geschriften zijn boeken vol wijsheden geworden en zijn hele wanden gaan sieren in een enorme bibliotheek in Wenen. Oppenheimer is ooit Sanskriet gaan studeren om hier zijn kennis voor het bouwen van een atoombom uit te kunnen halen. Dit wilde hij zelf doen, foutjes moesten vermeden worden, het maken van een kernbom vereist precisie, Oppenheimer wilde de formules uit de eerste hand, zijn eigen hand, die zelf de bladzijden omsloeg, vol tekeningen, teksten en voorbeelden.

Dhaghelot wandelt verder. ‘Hoewel de gemeenschap de wijsheden van hun voorouders niet geërfd heeft, is voldoende doorgegeven om te kunnen overleven. Nu geef ik de nieuwtjes door uit de ontwikkeling van Europa, het brein heeft voedsel nodig, dit dorp is blij met mij, ik voorzie daarin. Nu kunnen bewoners een schuilkelder bouwen, wij willen overleven.’ De dorpbewoners genieten vooral van de mooie verhalen en kennis van Dhaghelot.

Dhaghelot ervaart vreugde en verdriet, hij heeft de gave om de toekomst te doorgronden. ‘Onze gemeenschap, wij Veden, zal niet eeuwig voortbestaan. Wij komen later in de geschiedenis niet meer voor,’ weet Dhaghelot.

Hij zet zijn wandeling voort. ‘De dorpbewoners plukken nu de vruchten van mijn verhalen, door te beleven, te genieten of te verwerken. Hoe ik tenslotte Europa *verover*, hoe daar langzaam een klimaat ontstaat waar mensen evenals hier naar voedsel voor het brein verlangen, dit nieuws hebben we nodig en wordt ons geschonken. Wij zijn goed op de hoogte met kennis om te overleven, dit maakt me blij. Kennis uit het Akhashaveld helpt ons verder. De oneindige bron aan informatie over verleden, heden en toekomst breng ik over naar het dorp, voedsel voor het brein hoort bij overleven. Deze bewoners zijn enthousiast. Wanneer ik een lezing geef, luisteren ze en blijven tot aan het einde geboid. We willen geen stilstaand moeras in ons hoofd, of een modderpoeltje, voor hen deed ik dit. Ik heb geen medium of tussenpersoon

nodig om uit het Akhashaveld te kunnen lezen, maar wel een meewerkende alien die mij de weg wijst. Soms ben ik brutaal en wijk van mijn pad af voor degenen die zich op verboden terrein bevinden, verschijnt het bordje *verboden toegang voor onbevoegden*, recht voor mijn neus. Of de helft van mijn servies ligt in scherven.’

‘Een medium dat in direct contact staat met de *cloud* is in staat om inzichten door te geven aan de opdrachtgever, met het doel om diegene te ondersteunen op zijn pad op aarde die bewandeld moet worden volgens een hoger plan. Men zou kunnen zeggen: volgens het plan dat voor je uitgestippeld was nog voor je ziel de aarde bereikte, dit is het pad dat bij iemand past. Men mag niet alles weten om dit uitgestippelde pad te kunnen vervolgen. Men krijgt wel hulp om het pad terug te vinden of te verstevigen: het medium met de *goddelijke verbinding*, zal deze boodschappen doorgeven. Soms komt een boodschap door: *verander je koers, temper je ambities*. Dit voor diegenen die niets van een plan met een pad willen weten.’

Dhaghelot wandelt verder: ‘In de oeroude tempels waren orakels aanwezig waar een medium te vinden was om de verbinding te maken met het goddelijke, vanuit het universum kwamen boodschappen door, vooral de koningen, keizers of Farao’s maakten hier dankbaar gebruik van. Ramses de Tweede maakte gebruik van de diensten van een medium in het orakel, deze gaf hem de ‘goddelijke boodschappen’ door. Ramses deelde de boodschappen uit aan zijn volk. Hij had een band met het goddelijke, zijn mensen keken vol ontzag naar hem op. De oude beschavingen hadden allen hun tempels die orakels huisvestten. Al deze inspanningen waren gericht op het beter kunnen beschermen van hun volk tegen eventuele verkeerde beslissingen; de antieke leiders streefden er vooral naar om te handelen naar de wensen van de goden. Als deze leiders echt zouden luisteren en niet doen alsof, zou het orakel hen de juiste richting aangeven. De heersers, koningen en keizers die deden alsof, daaraan was geen enkele boodschap besteed, zijn dienden zichzelf, ze maakten hun eigen boodschappen en wensen die hen het meest geschikt leek. Het orakel besteed geen tijd aan slechthorenden. Heersen over een volk krijgt dan een willekeurige betekenis, de heerser die hiervoor kiest, die doet alsof hij luistert, wordt een beetje de goddelijke schepping van zichzelf. Deze heerser slaat aan het fantaseren, boosaardig of goedaardig, hij blijft goddelijk voor het volk omdat hij ‘beweert’ volgens een of meerder goden te handelen. Het volk is de klos.’

‘Ik ben geen leider,’ zegt Dhaghelot, ‘in ons dorp doet men alles samen, elk talent heeft kansen te zijn wie hij wil, we zijn de leiders van elkaar, we helpen elkaar. Een servies kan het eikpunt zijn; verander je koers.’ Dhaghelot kent de leiders. ‘De managers van de aarde, de Federatie of de Raad van Negen goden, hoe men ze noemen wil, bevinden zich in een buitenaardse hiërarchie. Aan de top van deze hiërarchie staat Athoum en zijn acht goden, gevolgd door hogepriesters, priesters, aartsengelen, engelen, gidsen en gezanten. Samen oefenen zij de controle over alles uit wat op aarde gebeurt, niets ontsnapt aan hun toezicht. Wanneer ze waarschuwen, is het raadzaam om aandachtig te zijn,’ zegt Dhaghelot, die tevreden is over zichzelf. ‘Ik ben zelf een medium, een ziener, ik pluk alles uit de eerste hand. Ook mijn informatie die ik krijg wordt gefilterd, een soort censuur, ook ik kan niet overal bij komen. Onbevoegd krijg ik recht voor mijn neus als ik brutaal word. De gezant uit het universum, mijn gids, de alien en ongenode gast, de stalker en soms de stoorzender in mijn huis, maar af en toe ook mijn weldoener, is laag in de hiërarchie, een soort loopjongen, van boven naar beneden en weer terug van de aarde naar het universum. Hij heeft het op mij gemunt als ik koppig blijk te zijn. Soms struikel ik dan over iets wat niet bestaat, dan weet ik dat hij me te grazen neemt, of waarschuwt. Mijn servies is opnieuw aangevuld door de pottenbakker.’

Dhaghelot vervolgt zijn pad, dankbaar is hij zijn voorouders en de negen verheven goden; ‘Zonder hen zouden we niets zijn, zo is de algemene opvatting binnen het dorp. Een vertegenwoordiger, de gezant van de goden, mijn gids en bemoeial zou iemand zomaar kunnen laten vallen over iets wat niet echt is, maar toch aanwezig leek om ons bewust te maken van de fouten. ‘Van struikelen leert men,’ lijkt de onzichtbare, soms zichtbare, gast te willen zeggen. Luister naar je intuïtie, dan kom je onze boodschap vanzelf tegen om je leven te vervolgen zoals is voorbestemd. Nee, gebroken benen zijn hier niet langer een probleem. In het dorp heerst weer rust, de mensen luisteren weer naar hun eigen stem; het is hier een plek geworden waar men goed kan luisteren, naar elkaar en naar zichzelf en naar dat wat niet aanwezig is maar wel bestaat. De kruiken wijn in de kelder schudden minder vaak. De pottenbakker liet me toch weten dat ik het allemaal nog niet helemaal begreep.’

‘Choreografen en muzikleraren genieten in ons dorp grote waardering; er wordt intensief geoefend in zowel dans als muziek. Ook de werkers op het platteland genieten grote populariteit. Velen van hen nemen om de beurt

hun taken op zich, voortdurend de wintervoorraad aanvullen heeft belang, ik doe hier ook aan mee, ik werk ook op het land.' Dhaghelot vervolgt zijn pad. 'De waardering voor elkaar en voor allen die bijdragen aan de rust in het dorp, dat telt. De liefde voor de schrijvers van sprookjes, zowel voor kinderen als voor volwassenen, is groot, onze kinderen leren genieten van sprookjes over draken en krokodillen. Ongeloofwaardige situaties horen bij het sterken van het brein, het geloofwaardige heeft tijd nodig. Mensen blijven hier in balans, de sprookjesschrijvers, de dichters, de poëten, filosofen, allen werken mee om ongeloof te verwerken of de verbijstering, tot men gelooft: het leven is geen sprookje.'

'Oplossingen werden gezocht om tegenslagen beter te kunnen verwerken. Een was genoeg, zo bleek, er werden balken aan de rand van het bos geplaatst waar men kan blijven hangen om te baken, het verdriet moest een duwtje krijgen om verwerken vlot te trekken. Op die plek kan men zo lang huilen en baken, schreeuwen of krijsen als men wenst, zonder terughoudendheid. Hier hoefde niemand in een wachtrij te staan, men sloot gelijk aan, dit zou nog kunnen stimuleren het direct op een krijsen te zetten. Totdat verwerkt is en geloof ontstaat dat de goden de baas zijn. Verwerken is iets apart. Het kan soms een uitdaging zijn om geloof en ongeloof van elkaar te leren splitsen, met het ongeloof gaat het nog, maar met het geloof in rampspoed rennen nog steeds mensen naar het balkenbosje.'

Dhaghelot wandelt naar het tempeltje en blijft daar stilstaan. 'Hier herleef ik mijn dierbaarste herinneringen.' Hij stapt naar binnen. 'De muurschilderingen zijn pas recentelijk opgeknapt. De slangen, alligators en draken vertonen hun meest vriendschappelijke kant; ze zijn absoluut niet kwaadaardig. De levendige nieuwe kleuren sluiten mooi aan bij hun prettige intenties van weleer. Zij, deze dieren, zijn de ruimteschepen die zich konden transformeren in iedere gewenste vorm, ze transformeerden in dieren en zetten mensen op aarde. De ruimteschepen moesten weer terug naar het universum, de dieren namen de oorspronkelijke gedaante weer aan van een ruimteschip, de eerste bewoners achterlatend. De aarde kreeg de eerste mensen, de Nommoli heetten ze, de eerste voorvaders van vele volken die uit de buik van 'gewone' dieren waren gestapt zoals de krokodil of de slang. Deze Nommoli dienden hun leiders, zij die uit de buik van hogere dieren in rang waren gestapt, zoals uit de buik van een valk of een ram. Deze laatsten werden de eerste leiders in een eeuwigdurende dynastie of van korte duur.' Dhaghelot staat stil bij de binnenmuur van de tempel: 'De alligators, slangen, draken en een reusachtig-

ge vogel, de valk of een grote rammen kop, een getransformeerd ruimteschip, zij hadden in deze tempel een plek gekregen. De muurschildering liet zien hoe het was gegaan.'

Dhaghelot verlaat de tempel en bestudeert de buitenkant van het gebouw. 'Een eenvoudige stijl weerspiegelt de bescheidenheid van de dorpbewoners; we leven en overleven samen. Bij verlangen naar een pauze na hard werken organiseren we een feest; harmonie en balans tussen lichaam en geest is van groot belang, feesten versterken de onderlinge band. Wij gunnen de gespannen tere vezeltjes van de zenuwbanen een kans om zich weer volledig te kunnen ontspannen. Bij deze tempel zijn voor mij de mooiste herinneringen gemaakt; hier ontmoette ik Dhya,' zegt Dhaghelot terwijl hij verder loopt. 'Dhya en ik hadden geen flauw idee van elkaars bestaan. Na het bijwonen van een dienst ter ere van de goden, met veel dankbetuigingen, liet ik me meevoeren met de massa, naar buiten. Plotseling merkte ik dat de grond onder mijn voeten bewoog. Toen ik om me heen keek zag ik haar naast me lopen en mijn blik viel op de hare. Op deze locatie vonden toen chemische reacties plaats, terwijl de donder begon te rommelen en de bliksem flitste. De aarde trilde hier en daar. Elektromagnetische interferentie leidde tot mijn stilzwijgen, elke vorm van communicatie stakte bij mij. Ik had geen woorden meer en beseft hoe mooi ze was. Het was aan mij om het woord te nemen; immers, zij was naast me komen lopen. Het zou mooi van me zijn om gast-

Nommoli beeldjes

vrij te reageren. Ik wierp voorzichtig nog een blik op haar en hoorde haar zeggen ‘Ik heet Dhyanatia.’

‘Ik heet Dhaghelot,’ zei ik. ‘Deed jij ook zo’n ervaring op, Dhya?’ vroeg ik haar toen, ‘dat het lijkt alsof de aarde onder ons in beweging is?’

‘Nee,’ zei ze, ‘ik heb echt het gevoel dat er een onweer aankomt, het zou verstandig zijn spoedig een onderkomen te vinden,’ had ze opgemerkt.

Ik antwoordde: ‘Er is een grot waar we veilig kunnen zijn als het gaat onweren.’

‘Laten we daarheen gaan,’ zei ze.

‘We zijn inmiddels al meerdere jaren getrouwd en hebben samen twee jonge zonen. Als we een beetje ruzie hebben herinner ik haar eraan hoe gelukkig we waren toen de aarde onder onze voeten leek te verdwijnen, dan was alles weer goed. Nu moet ik hier niet meer mee aankomen, de weg naar de middeleeuwen lijkt nu de grond onder onze voeten te laten verdwijnen. Soms gaan we samen naar het balkenbosje en zetten het op een krijsen, dan is het weer goed tussen ons.’

Dhaghelot gaat verder met zijn wandeling. ‘Elk pad leidt naar een deur en opent verderop de weg naar nieuwe paden, naar de deuren van de ingangen van de boerderijen, naar de deuren van de lokale bewoners, naar die van de dans- en zangschool, naar de magazijnen en opslagruimtes, naar de deur van de sportschool, de winkels, de kapper en een naaiatelier. De paden voeren richting de toegangsdeur van de geestelijke genezer, naar de ingang van de pottenbakkerij, naar de toegang van de houtzagerij, en naar de ingangen voor zowel het lager als het hoger onderwijs, evenals naar alle andere deuren met doorgangen die essentieel zijn voor leven en overleven. Deze paden brengen je naar de deuren van dromen en antwoorden; ze leiden naar afleiding, naar verwerking en blijdschap, ze bieden wat nodig is om jezelf te zijn en je als mens te ontwikkelen.’

‘Diegene, een reiziger, of een groepje reizigers, die de eerste boerderij passeert, met de vage verre toppen van de Himalaya achter zich, en een pad naar beneden vindt, dit pad blijft volgen, zal onmiddellijk de heerlijke aroma’s van kruiden opmerken. Gasten die hier verblijven in ons dorp, ervaren een koninklijk gevoel, met een overvloed aan verse voeding. Tot in de vroege ochtend wordt er dan gesproken en gehandeld, worden nieuwtjes gedeeld en klinkt er zang. De zorg voor de paarden wordt geregeld, de bedden zijn

netjes opgemaakt, het ontbijt wordt voorbereid en vervolgens vertrekken de gasten weer.'

'Na een dag werken op het land besloot ik mijn vliegmachine uit te proberen om reizigers iets bijzonders te tonen,' herinnert Dhaghelot zich. 'Ik ontdekte hoe ongelukkig deze constructie van het machientje was geweest, hij vloog meteen de rivier over en voor ik het besepte stapte ik met al mijn kleren aan de rivier in zonder op de gevaarlijke stroming te letten. Al deze inspanningen waren gericht op het tijdig beschermen van het vliegertje voor een ondergang in het golvende water. De kinderen vroegen op een vriendelijke zachte toon of ik misschien levensmoe was geworden, terwijl ik tegen de stroom in, uitgeput en met veel moeite de wal bereikte, met een vliegertje in mijn hand, maar daar lette niemand nog op. De reizigers lagen in een deuk van het lachen en zeiden 'Elk dorp kan wel een grappenmaker gebruiken.'

'Dat was een prachtige ervaring, maar sindsdien heb ik een nieuwe passie ontwikkeld; ik geef lezingen over een weg naar het beloofde land, Europa,' zegt Dhaghelot. 'Maar nu verlang ik ernaar om weer naar huis te gaan.'

Dhya schenkt de wijn in terwijl ze een schaal met konijnenboutjes en veel groente op tafel plaatst. De twee zonen die net binnenkwamen, nemen plaats aan tafel. 'Gaan we vanavond een potje voetballen?' vraagt Dhaghelot.

Zijn tafelgenoten knikken bevestigend: 'Met z'n vieren zullen we ons bij de invallers voegen.'

'Dan komen we zeker aan de beurt.'

5 Het feest van de tiende maand

Dhaghelot heeft zijn werkstoel naar buiten geschoven en zit nu in de schaduw op het terras onder het afdak, achter zijn boerderij, voor zijn werkkamer. 'Ik ga het spoor van de Nommoli volgen,' hij sluit zijn ogen, komt in trance en ziet de eerste groepen mensen die uit ruimteschepen stapten om de aarde te gaan bewonen, dit spektakel hieromheen zal eeuwen lang in tempels, op muurschilderingen, weergegeven worden.

'Deze weergaven van herinneringen aan dit spektakel, rondom een groot carnavalsfeest, zou een blijvend bewijs leveren dat de eerste mensen feest hebben gevierd bij het betreden van de aarde. Zij die uit de valk of de ram waren gestapt waren de eerste leiders in oeroude tempels, steden en gebouwen, alsof deze bouwwerken voor hen waren gebouwd. Hun bedje is gespreid, maar wie heeft deze tempels met steden gebouwd? Daar kom ik wel

een keer achter,' zegt Dhaghelot. 'De rangorde van dieren werd geschilderd, wie uit een grote valk stapte kreeg een draagstoel en een kroon op het hoofd. De Nommoli, de kleine eerste mensen, knielden voor de leider die uit de valk was gestapt of uit een ram. Op de muren van de tempels pronken de voorstellingen van vele dieren te midden van prachtige fantasierijke voorstellingen van meerdere goden. De negen hoogste goden met hun oppergod werden in verschillende symboliek geschilderd, de hoge priesters kregen de mooiste gewaden, de aartsengelen werden goden of godinnen met vleugels, de engelen dienden.'

'Deze oeroude volken tekenden op muren om te duiden 'Kijk, hier leefden wij'. De eeuwen verstreken, verspreid over de aarde, zonder zich van elkaar bewust te zijn leefden deze volken allen rondom tempels met identieke bouwstijlen en een bijzondere architectuur. In India, Japan, Zuid Amerika, Egypte, overal leken de beginsels van culturen en gebouwen hetzelfde. De tekeningen van sterrenstelsels kwamen overeen met schaalverkleining van de bijzondere bouwwerken op aarde. Wiskundig klopte elke berekening van de bouw met de stand van de zon, waar men rekening mee had gehouden. De sterrenstelsels en de afstand naar de aarde, naar de bouwwerken toe, dezen leken te weerspiegelen. Hier moeten hoge wetenschappen zijn toegepast. De Farao's, keizers en koningen wisten het zeker: 'Wij moeten de goden dienen, dit is het signaal, de goden hebben deze steden voor ons gebouwd of laten bouwen, wij zullen hun boodschappen ontvangen en daarnaar handelen. Wij moeten hen eren, bedanken en beeldhouwen, tekeningen schilderen op muren, zodat niemand na ons vergeet en weet, vertrouw op hen in het universum, aan wie we alles te danken hebben, het nageslacht zal ons dankbaar zijn.'

'In de tiende maand van het jaar zullen onze feestdagen zijn,' zo is besloten. De Nommoli, de eerste voorvaderen van de mens, zijn allang geen kleine mensen meer, ze krijgen de lengte van de gewone mens. De Nommoli wordt niet vergeten, kunstenaars maken prachtige kleine beeldjes van hen die altaren gaan sieren. 'Voorvaderen mag men nooit vergeten, de tiende maand zetten we hen allen extra in het zonnetje.' Dhaghelot ziet het feest: De tiende maand is een gelegenheid om de verre voorouders, de Nommoli te eren, de goden worden geëerd. De leiders worden geëerd. Dit spektakel wordt al eeuwen lang herhaald, van China tot Egypte en Australië, van Zuid Amerika tot Japan, van Australië tot nog meer 'heilige' plekken op aarde. Kleurrijke nagemaakte dieren, zo groot als bescheiden bouwwerkjes vullen de straten.

Draken spugen vuur van meters hoog, mensen juichen bij het zien van een teveel aan fantasie, teveel mooie felle kleuren werkt aanstekelijk, mensen dansen en zingen. Mensen hebben zich verhuuld onder de uitbundige vormen van realistisch lijkende alligators, slangen, draken en vogels. De menselijke voeten schuifelen traag vooruit onder de nagemaakte dieren. Al kronkelend banen ze zich een weg door de straten. Over de hele wereld verspreid zijn dynastieën met hun volk, van keizers, farao's, koningen, stamoudsten en opperhoofden, samen met hun volk minstens een week lang aan het feestvieren in de tiende maand. Over de wereld verspreid hadden de eerste leiders en hun opvolgers zich gehuisvest in de reeds bestaande oeroude tempels. Binnen een goddelijke architectuur werden plannen voor de natie gesmeed om het volk te leiden en te dienen. Maar nu was het tijd voor feest. Ondanks het onmogelijke om elkaar te ontmoeten of zich bewust te zijn van elkaars aanwezigheid, de aarde is immers te uitgestrekt, stonden identieke bouwstijlen, duizenden mijlen verwijderd van elkaar, stevig verankerd, over de aarde verspreid, rotsvast op hun fundamenten.

‘Geen enkele natuurramp heeft de constructies van deze piramides, steden en gebouwen nog kunnen vernietigen, is hier iets uitzonderlijks ontworpen door dezelfde architecten? Het lijkt erop. Dan moeten de architecten wel als goden hebben gefunctioneerd, of goddelijke opdrachten hebben uitgevoerd, zo redeneren eeuwen later expeditieleden. ‘Op deze plaatsen van steden en tempels heeft iets ongelooflijks zich afgespeeld: ze vertonen te sterke gelijkenis met elkaar,’ zeggen wetenschappers die deze plekken ontdekten. Een diepgewortelde heilige traditie van eeuwenoud maakt het feest. Meerder dieren zijn terug te vinden in de dierenriem. Elke dierenriem bewaart een schatkamer aan kosmische informatie waar mediums naar zoeken. Tijdens de feesten van carnaval was het doel om het feest realistisch te houden. Deze tijd trekt veel bewoners naar de orakels, waarbij de mediums gereed staan om positieve boodschappen over te brengen. Heilige boodschappen zouden een warm welkom krijgen, het is vieren van feest geblazen: vreugde is onze leuze, mooie boodschappen zouden welkom zijn.

Degenen die in trans proberen te raken, de uitverkorenen die kunnen ‘zien’, of zij die geloven dat zij deze mogelijkheid beheersen of denken dat ze mediums zijn, ze vragen zich allen hetzelfde af: valt er nog iets te verdienen aan mooie boodschappen die we door willen geven? Of de goden misschien ook aan het feesten zijn? Deze week heeft het orakel geen enkel antwoord verstrekt; de verbinding leek verstoord te zijn. De verbinding met het ‘goddelijke’ leek verbroken. Het evenement moet een feestelijke sfeer behouden;

het is de periode van traditie, voor optochten, carnaval en ook voor degenen die minder goed ter been zijn; zij worden ondersteund en gedragen.

De mensen die thuisblijven hebben een Nommoli-beeldje op een altaartje met de boodschap: *De goden zijn ons goed gezind geweest, evenals onze leiders.* Op diverse locaties worden de dagelijkse werkzaamheden minimaal een week onderbroken, zodat men de sleur kan vergeten, de straat kan betreden waar dansers, danseressen, muziek met optochten, met dieren en vooral vurige draken, te vinden zijn. Zorgen moet men opzij kunnen zetten. Voor degenen die geen Nommoli-beeldje in huis hebben is de mogelijkheid geboden om zelf een klein maar levensecht poppetje te maken. De Nommoli toont dat iedereen kan overleven omdat de voorouders dit zelf ook hadden gedaan; hun levenskracht die ze uitstraalden, dat was de essentie, daar draaide al eeuwenlang de verering om, die kracht geven ze door. De vijanden, de ontdekkingsreizigers die deze figuurtjes eeuwen later opmerkten in de buurt van oude leefgemeenschappen, kregen een waarschuwing van de poppetjes aan bomen: *tot hier en niet verder*, leken ze te zeggen. Maar luisteren deed allang niemand meer naar beeldjes en poppetjes. De poppetjes zouden tot in Afrika de stammen bescherming bieden tegen het kwaad. Pas achteraf kan men concluderen: hun bescherming is niet toereikend geweest.

‘Wat een drama,’ zegt Dhaghelot die wakker is geworden, hij zag een bordje *Verboden toegang, tot zover en niet verder*. De mist voor zijn ogen belette hem verder elk zicht op nog meer drama.

6 De Federatie

‘Alles gaat zoals spijtig genoeg was te voorzien,’ merkt Athoum op. ‘Volkeren nemen toe, vluchtelingen nemen hun toevlucht naar andere volken. Velen luisteren naar ons, ze hebben de boodschap ontvangen, neem alles mee wat in je hoofd opgeslagen kan worden, neem muzieknoden mee van gezang, meer heb je niet nodig, maar vlucht. Ze zullen ons trouw blijven deze volken, tijdens de verhuizingen zullen ze hun plaats opnieuw vinden en innemen.’

‘Inderdaad, de wind zal hen bijstaan,’ verklaart Sjoë, de god van de wind.

Volgens Tefnoet, de god van het water, zullen de schepen in de juiste richting varen.

Geb, de God van de aarde, verheugt zich: ‘Europa zal bewoond worden met schitterende mensen die weten van overleven.’

‘Maar,’ zegt Isis, de leidinggevende van de koninginnen, ‘het is niet mogelijk om iedereen tevreden te stellen; er zullen veel plannen misgaan.’

Osiris, de god van het goede, stelt dat er veel zaken in orde zijn.

Seth, de god van het kwaad, begrijpt het: ‘Zonder de tegenstellingen van goed en kwaad verliest de mens zijn interesse.’

‘Je bent aan het zwetsen Seth, je bedoelt dat jij niet zonder het boze kan?’

Volgens Athoum, de oppergod, is samenwerking essentieel: ‘Niemand van ons kan alleen plannetjes smeden.’

‘Maar,’ stelt Nephtis, de beheerder van de dood, ‘wie zal mijn verantwoordelijkheden op zich nemen als het aantal doden me overweldigt?’

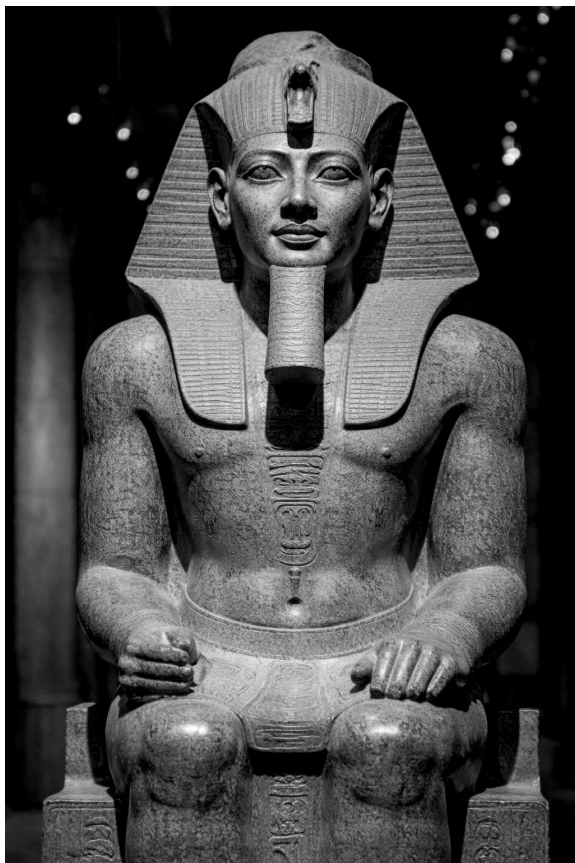
Athoum herhaalt: ‘We moeten samenwerken.’

Dhaghelot ontsnapt aan de sleur van het werk op het land, de voorraad moest aangevuld worden. ‘Ik ga op avontuur,’ zegt hij hierna, terwijl hij zijn stoel onder de overkapping van het terras schuift. ‘Het pad van de Nommoli laat ik niet meer los, hun pad ga ik volgen, ik ga naar Egypte.’

7 Ramses de Tweede, 1290-1223 v.Chr.

In Egypte hebben de goden een prominente plaats ingenomen, de Nommoli minder; de vroegste heersers waren goddelijke figuren, direct verwant met de goden en verbonden met de schijf van de zon. Hier draaide alles om: de afstamming van leiders en hun rang, ten opzichte van de nabijheid van de goden.

Athoum, de god van de zon en het hele universum was de verre voorvader van de eerste Farao's en hun nageslacht, zij werden daarom als goddelijk beschouwd, een valk had hen op aarde gezet, deze was hoger in rang dan een ram en alle andere dieren. Elke farao die erfelijk hiervan afstamt, wordt beschouwd als goddelijk en dus van adel. Ramses II zou afstammen van een legerleider, de adellijke titel zou hij van zijn echtgenote Nefretari hebben geërfd, zij erfde op haar beurt de titel van haar vader. Toch werd Ramses de Tweede als ‘goddelijk’ beschouwd, en van adel, maar niet door iedereen. Zijn vijanden beelden hem af met de kop van een ram, daarentegen beelden zijn vrienden hem af met de kop van een valk. Ramses vertegenwoordigde als eerste de negentiende dynastie. Tijdens het carnavaal worden dierenkoppen gedragen, deze symboliseren de sociale rangorde afkomstig van de voorva-

Ramses de Tweede, 1290-1223 v.Chr.

deren. Dit wordt een complexe zaak tijdens carnaval wanneer hogepriesters een valkenkop gaan dragen en Ramses wordt afgebeeld met een rammenkop.

‘Als hoge priesters zich goddelijk wanen, en mij lager in rang,’ zegt Ramses de Tweede op een bankje aan de Nijl tegen zijn schoonmoeder, ‘kan ik het land, in het belang van iedereen, niet meer besturen.’ De vele komende eeuwen zullen hierdoor gekenmerkt worden door conflicten tussen land bestuurders en geestelijke leiders. Ramses heeft redenen zich zorgen te maken. ‘Het voedsel voor het brein van het volk maken deze goddelijke priesters zelf, zodat verschillende volken elkaar niet meer gaan verdragen, het volk gelooft graag, maar waarom al die leugens die het voedsel vergiftigen? Horus was de laatste goddelijke koning, nu beweren sekteleiders dat zij van Horus afstammen en goddelijk zijn. Ik ben de baas, dat kan geen enkel ingebeeld goddelijk wezen veranderen.’

Touy, zijn schoonmoeder, knikt. Samen kijken ze over de Nijl. Tussen 1375 en 1358 v. Chr. was de Farao Amenhotep de Vierde de machtige goddelijke koning in Egypte. Hij was een van de voorvader van Nefretarie, de overleden echtgenote van Ramses de Tweede. De voorvaderen van Nefretarie waren veroveraars, Ramses de Tweede was een bouwer. Amenhotep IV slaagde erin de veroverde burcht en vesting Jeruzalem te behouden. Deze uiterst sacrale vesting, hier heeft zich ongetwijfeld iets bijzonders voorgedaan, was op dat moment al meer dan 700 jaar oud. Amenhotep had hier de vazallen uit Kana in zijn dienst. Toch waren ze niet allemaal even loyaal aan de Farao. Amenhotep raadpleegde het orakel: wat door de profeten werd aangekondigd voldeed aan de werkelijkheid; na talloze conflicten gaf Amenhotep de Vierde uiteindelijk Jeruzalem op.

Wanneer Ramses de Tweede aan de macht is en hem wordt aangeraden het verloren land terug te veroveren, weigert hij dit te ondernemen. ‘Ik beschouw mezelf niet als een veroveraar,’ zegt hij tegen zijn schoonmoeder Touy, ‘maar als een bouwer. Mijn ambitie is om steden te creëren en ze te verfraaien. Ik heb al genoeg problemen met de Nubiërs in het zuiden, die niet bij ons willen horen. Ondanks dat ze door ons zijn veroverd, blijven ze voor problemen zorgen. In grensregio’s zijn voortdurend onenigheden. Door extra veroveringen trek ik nog meer vijanden aan. Het draait de sektes allemaal om het hebben van overtuigingen die ze volgens hen van de goden kregen en die anders zijn dan bij ons. Daar zijn er helaas vaak te veel van, van die verschillende overtuigingen over het geloof. Voor mij zijn het veronderstellingen.’

Touy knikt.

‘Conflicten blijven ontstaan, elke sekte heeft een andere belangrijke God. In mijn land is de vrijheid van religie van groot belang, toch blijven gelovigen met elkaar ruzie zoeken. Voor hen is deze vrijheid te veel, en iets wat zij niet wensen. Zij wensen vrijheid in hun eigen veronderstellingen, de vrijheid van de ander dulden ze niet. Sektes dulden elkaar niet. Het orakel heeft me niets goeds voorspeld als ik Jeruzalem zou veroveren, ik luister hiernaar.’

Touy knikt.

‘De slimste jonge mensen in mijn koninkrijk besluiten om een priesterstudie te volgen. Ik heb de opperpriester gevraagd om deze opleidingen ernstig te reduceren, terwijl ik de opleidingen in wetenschap voor getalenteerde leerlingen ga uitbreiden. Op het gebied van architectuur, bouwkunst, ambachtkunst, astrologie, chemie, sieraadkunst, schilderkunst, beeldhouwers, heb ik in alle sectoren getalenteerde ambachtlieden en wetenschappers nodig, ik wil mensen die onze natie dienen.’

Ramses vervolgt: ‘Ik ben op zoek naar kunstenaars die zich bezighouden met het smeden van goud, het creëren van sieraden en het maken van kunst en sierlijke gebruiksvoorwerpen. Ik wil graag mensen die goud kunnen versieren en alles kunnen bedenken wat ons land mooier en rijker maakt. Ik heb beeldhouwers nodig die beelden maken om steden te versieren. Dat is iets wat priesters niet doen. De hogepriester is zich bewust van de gevolgen als hij mijn advies negeert; ik ben de autoriteit en ik verlang naar concrete resultaten als ik hem iets vraag. Ik zorg voor een aantrekkelijk pensioen voor al mijn ambachtlieden en wetenschappers die mij dienen, en tijdens feesten krijgen zij speciale ereplaatsen toegewezen.’

‘Het voorstel dat u doet,’ zei de opperpriester, ‘zal ik met de nodige ernst overwegen.’

Touy knikt.

Ramses voelt zich gesterkt. ‘Een conflict hierover zou immers de ondergang van zijn carrière als opperpriester betekenen. Ik ben de baas.’

Ramses ontvangt van het Orakel de boodschap dat Jeruzalem de stad van koning David zal zijn. ‘Circa het jaar 1006 v.Chr. zal dit uitkomen. David heeft zó veel sluwheid en bedrog ingezet dat hij uiteindelijk koning van Jeruzalem zal worden. Zijn zoon Salomo breidt het rijk uit en laat boven op een heuvel zijn paleis bouwen, de tempel van Salomo, welke de belangrijkste stad van Judea wordt. In 506 v. Chr. word deze stad door Nebukadnezar, de koning van Babylonië, volledig verwoest. Sindsdien zal deze stad nog eeuwenlang een plek blijven van bouwen, veroveringen en vernietigingen.’

Ramses verklaarde nog eens dat hij een bouwer is en geen veroveraar. ‘Jeruzalem wens ik niet op te nemen in mijn rijk; hiermee nodig ik de vijand uit, ik weet hierover teveel, het orakel waarschuwde me.’

Touy knikt.

‘Als de goden iets met deze stad van plan zijn, zal ik me daar niet tegen verzetten, wat er ook gebeurt. Jeruzalem past niet in mijn land; ik heb geen behoefte aan verdere oorlogen.’

Touy, zijn schoonmoeder, luistert aandachtig.

Ramses de Tweede is zich ervan bewust dat Egypte na zijn overlijden geleidelijk aan in een staat van verval zal geraken. In het conflict tussen erfgenamen onderling en priesters zullen ernstige vetes tot een van de oorzaken behoren. Ramses is zich er ook van bewust dat zijn rijk eeuwen later pas het doelwit zal worden van plunderingen door Romeinse vreemdelingen, waarbij veel kostbaarheden in musea of paleizen zullen belanden, het orakel houdt Ramses op de hoogte.

Ramses neemt de hand van Touy vast. Hij voelt een diep verdriet. Samen zitten ze op een bankje met het uitzicht op de Nijl. Ramses heeft veel gene- genheid voor zijn schoonmoeder; hij kan niet zonder haar warme glimlach. Zij is altijd bereid om hem bij te staan, hij houdt haar op de hoogte wat het orakel hem laat weten en wat hij mag weten.

‘Als ik een standbeeld van je laat maken, Touy, zou je zoals ik, ook een plek in een museum krijgen,’ merkt Ramses op.

Touy knikt.

Ramses schenkt haar een marmeren beeld van haarzelf, in een van zijn goddelijke paleizen schittert ze met haar bijzondere en lieve lach. Latere bewonderaars van haar, in een museum, zeggen allen hetzelfde. ‘We hebben nog nooit een mooier en vriendelijker gezichtje gezien.’

Ramses vertelt verder op het bankje met het uitzicht op de Nijl, naast Touy: ‘In musea, ver weg van Egypte, eeuwen later, zullen scarabeeën en amuletten worden tentoongesteld die bedoeld waren om onze mensen in graven te beschermen tegen het kwade, dit ging niet gebeuren.’

Touy knikt. ‘Ben je laatst nog in Heliopolis geweest?’ vraagt ze.

‘Zeker,’ zegt Ramses, ‘ik heb een bezoek gebracht aan de tempel van de zonnegod Athoum. De Raad van Negen stond me daar op te wachten, het orakel liet me, met de hulp van een medium, hun informatie aan mij verstrekken. Hetgeen hier in Egypte tot stand is gekomen, is gerealiseerd met de hulp van de goden, hun expertise is ten goede aan Egypte gekomen, hun kennis is ons doorgegeven. Dit land is niet bedoeld om door goudzoekers te worden geplunderd, maar toch zal dit uiteindelijk gebeuren. Cleopatra zal de laatste heerseres en koningin van Egypte zijn. Wanneer ze beseft dat haar land aan de Romeinen wordt opgeleverd, besluit ze zich door een slang te laten vergiften. Ze heeft haar klus geklaard zonder nog een enkele interesse in Rome te tonen.’

Ramses vertelt verder. ‘Nephtus, de God van de dood, heeft aangegeven dat hij me nog niet wenst te ontvangen,’ legt Ramses uit aan Touy. Ramses voegt hieraan toe: ‘Circa 600 v. Chr. bieden kooplieden op de markt beeldjes aan die uit het oeroude Elam stammen en dan al minstens 1200 jaar oud zijn. De koning zal dan wel in de financiële problemen zijn. Het orakel voor- spelde dat Elam, met Susa als zijn hoofdstad, betrokken zal raken bij talloze oorlogen. De legers van Babylon, afkomstig uit het gebied tussen de Eufraat en de Tigris, staan gereed om Elam te veroveren, terwijl ook de Perzen zich op dezelfde manier voorbereiden. Elam wordt bij Babylon gevoegd. Later pas, rond 600 v. Chr. worden deze figuren, de Nommoli, uit Elam, op mark-

ten verhandeld tussen de vele namaakbeeldjes. De hoofdstad Susa is dan een triest verhaal, de Perzen winnen als ze Elam op Babylon veroveren, Suza wordt door Cyrus volledig geplunderd. De legers van de koning van Ansjan, de Achaemiden, met de Meden en de Perzen, dringen vanuit het oosten Babylonië binnen, met als doel Elam te veroveren, dit lukt, maar de beeldjes zijn dan al verdwenen. De ondergang van het Babylonische rijk houdt gelijke tred met de onmetelijke hoogte daartegenover waarin het Perzische Rijk gaat groeien. Ik blijf bouwen en niet veroveren,' zegt Ramses de Tweede.

Touy knikt.

'Het Orakel heeft zijn uitspraken gedaan.'

Touy bevestigt met een knik.

'Alles rondom en binnen ons land zal eveneens veranderen. Tijdens mijn gesprek met mijn adviseur over mijn erfenis,' vertelt Ramses, 'deed hij me al snel de opmerkelijke mededeling dat ik zeker 150 zonen heb en wellicht vijftig dochters van mijn vele bijvrouwen. Het is al beslist dat mijn dertiende zoon, Mineptah, mij zal opvolgen; hij is altijd loyaal tegenover mij geweest, hij is bij de bouw van vele werken betrokken geweest. De andere familieleden zullen aantrekkelijke posities veroveren, wat tot conflicten zal leiden. Tijdens mijn bezoek aan Luxor benaderde een sekteleider mij, hij was van mening dat het aanbidden van één enkele God de beste keuze was.'

'Dat is onmogelijk,' stelde ik, 'die ene God zou al die anderen moeten verjagen? Terwijl het juist meer logisch is dat die anderen die ene verjagen. Negen is de beste keuze, dat staat vast, teveel mensen hechten zich en voelen zich beschermd door de kleine beeldjes van hun verre voorouders.'

Touy knikt instemmend en vraagt: 'Hoe heeft het jaarlijkse feest van de tiende maand zich afgespeeld? Het eerbetoon aan onze voorvaderen en de goden?'

Ramses vertelt: 'Toen ik wilde deelnemen aan de festiviteiten en gereed stond om aan boord te gaan van de boot die ons, ik en mijn gevolg, over de Nijl zou meenemen, stonden talloze mensen paraat om me aan te moedigen, maar voorafgaand aan dit moment vond er iets ongelukkigs plaats. De opperpriester gaf me geen kans om als eerste in de boot te stappen; hij wilde zelf voorin de boot staan. Ik wees hem terug en verklaarde dat ik de farao ben en de baas, dat hij respect diende te tonen door mij voor te laten gaan. Toch bleek dit concept voor hem een uitdaging te zijn, met tegenzin liet hij mij voorgaan. Vervolgens zorgde ik ervoor dat de opperpriester ruimte maakte voor mijn belangrijke ambachtslieden, beeldhouwers en kunstenaars, die zoveel bijdragen aan ons land. De priester had geen andere keuze

dan achteraan te gaan staan. Ik zag wraak in zijn ogen. De boot werd voortgetrokken als een soort brancard, door de handen van mensen werd de boot vooruitgeduwd, terwijl deze mannen door het water waadden. De groepen danseressen langs de kant keerden terug naar huis zodra de boot voorbij was gegaan. Overal zwaaide het volk enthousiast met beide handen. In plaats van de priester zwaaide ik met het wierookvat.

‘Let goed op,’ waarschuwt Touy, ‘zorg dat de priesters niet op boze ideeën komen vol wraak.’

Ramses gaat door met zijn verhaal: ‘Aan degenen die niet begrijpen wat bescheidenheid inhoudt, probeer ik een glimp hiervan bij te brengen. Het is van belang dat kinderen op school al leren respect te tonen voor hen die voor hen zorgen, maar dit vindt momenteel niet plaats, vuurtjes stoken leidt tot ongelukken. De priesters beschouwen exacte wetenschappen als overbodig, ook pragmatisch denken is binnen het geloof niet gewenst. In toenemende mate beschouwen priesters binnen het Rijk zichzelf als afstammelingen van de goden. Volgens de priesters heb ik mijn afkomst van Seth, die door hogepriesters wordt gezien als een speels jongetje, een loopjongetje van de goden. De nakomelingen van Horus worden door hen als heilig beschouwd; priesters zien zichzelf als de reïncarnatie van Horus. Maar de machtige valk Horus heeft mij naar de aarde gebracht, ik ben verbonden met de schijf van de zon.’

‘Jij bent slechts een nevenpad,’ merkte de priester minachtend op tegenover mij, jij bent een kind van Seth, je schoonvader.’

‘Een andere priester nam de gedaante aan van de God van het Goede, gekleed in een panterhuid. Ik heb verschillende dierenkoppen aanschouwd, waaronder die van leeuwen, apen en rammen met hoorns. Ik heb vroeger de vrijheid van godsdienst uitgeroepen, wat betekent dat elk volk het recht heeft om zijn eigen goden uit te mogen beelden en te vereren, waaronder diverse dierenkoppen die daarbij horen. Doch er werd met de heiligheid hiervan gespot. Ze maakten me belachelijk en toonden aan dat ik een lagere positie in de hiërarchie had dan andere priesters die zich als goden beschouwen.’

‘Waarom ben je zo boos, Ramses?’ vraagt Touy. ‘Het was tenslotte carnavaal en een feest, nietwaar?’

‘Klopt, maar de ambiance suggereerde iets anders.’

‘Ramses, je hebt een enorm rijk geërfd,’ zegt Touy, ‘verspil je energie niet aan woede; dit brengt vandaag geen oplossing. Als al die priesters met verschillende geloofsovertuigingen hun eigen dieren willen tonen, laat ze maar doen.’

Ramses staat op van het bankje aan de Nijl en loopt zijn paleis binnen, hij stapt de kamer binnen, richting zijn clepcydré, een wateruurwerk, een groot